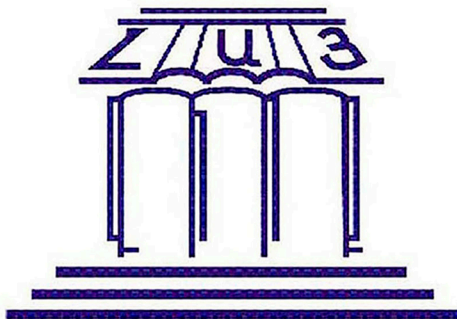

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ՎՐԷԺԻ ՈԳԻՆ

ՀԱՅ ՆԱՄՈՒՄԸ

ԲՈՆԱՊԵՏԻՆ ՎԱԽՃԱՆԸ

ՏՐԱՄԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ԳՐԵՑ

ԳՐԻԳՈՐ Գ. ԳՈՒՏՈՒԼԵԱՆ (ԳՆԵՐՈՒՆԻ)

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՑԳԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Պ. ՊԱԼԵԳՃԵԱՆ

1921

891.99

Գ-98

891.99

9-98

01 JAN 2009

18 NOV 2011

ՎՐԷԺԻ ՈԳԻՆ

ՀԱՅ ՆԱՄՈՒՍԸ

ԲՈՆԱՊԵՏԻՆ ՎԱԽՃԱՆԸ

ՏՐԱՄԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ԳՐԵՑ

ԳՐԻԳՈՐ Գ. ԳՈՒՏՈՒԼԵԱՆ (ԳՅՐԱՆԻ)

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Պ. ՊԱԼԸԳՃԵԱՆ

1921

27 MAR 2013

26.816

ՅԱՒԱԳԻՆ 201

1909 ին Ասանա մոտրուած
ԷԼ Սիմուն գէտ նետուած պատեղի
Ելբորս Մովսէսին.—1915 ին Մարաշ
Կախաղան բարձրացած Հօրեղբօրորդւոյս
Մանուկին ԷԼ Տէր - Էլ - Զօր խաշի
ճամբուն վրայ մոտրուած սիրելի
երոջս Մարիամին ԷԼ չորս
գաւազներուն

ԳՐԻԳՈՐ Գ. ԳՈՒՏՈՒԼԵԱՆ

63473-67

ԱՆՁԻՆՔ

ՄԻՀՐԱՆ.— Ամերիկայէն եկած զինուոր.

ՎԱՐԳԱՆ.— Սահմանապահ զինուոր.

ՄՈՒՇԵՂ.— Վարդանի հայրենակից զինուոր.

ՎԱՐԴԻՆԷ.— Միմբանին փոքր, արուած բուրբերէ.

ՎԱՀԱԳՆ.— Վարդինէին նշանածը.

ԿՍՐԾ.— 70 արեկան Միմբանին հայրը

ՄԷՍՈՒՏ ՊԷՅ.— հարիւրաւոր աղջիկներ պղծող
բուրբ մը.

ՀԱՅ ԿԱՄԱՆԻՐՆԵՐՈՒ ԽՈՒՄԲ ՄԸ:

Տեսարանը բացուելուն Միմբան ձեռքը նամակ մ'առած կը կարդայ եւ խորհուրդներու մէջ խորասուզուած ու ղէմքին մէկ կողմը ձեռքին մէջ առած կը մենախօսէ:

ՏԵՍԻՆ Ա.

ՄԻՀՐԱՆ ԵՒ ՎԱՐԳԱՆ

ՄԻՀՐԱՆ.— Ա՛ռ քեզի գումկան նամակ մըն ալ. կեանքը չառ տաղակայի եւ անտանելի դարձաւ ինձ համար. երանի թէ Հայրենիք մնացած ըլլայի եւ արիւնս զոնէ խառնուէր սիրելիներուս արիւնին հետ: Աւա՛ղ, բոլոր իզձերս, յայտերս եւ երազներս օդը ցնդեցան... սակայն ինչ կ'ըսեմ, պէտք է յուսահատիլ. (ոսփ կ'ելլէ եւ պստելով) Ամերիկայի խաղաղ եւ հանգիստ կեանքը լքեցի եւ, ո՛վ հայրենիք, քեզ համար մեռնիլ ուխտեցի. յետ այսորիկ օտար աստղերու տակ մնալը մահ է ինձ համար. պէտք է, այո՛, պէտք է շուտով մեկնիմ եւ լուծեմ դժբախտ ազգիս վրէժը. ո՛վ գիտէ, այսօր որքա՛ն հայեր կը տառապին ու չարաչար կ'սպաննուին:

Ո՞ւր մնաց արդեօք խեղճ հայրս ու մամս .
անիծե՛ալ պատերազմ , ըսէ՛ ինձ , անյադարար
կլլեցի՛ր արդեօք իմ ալ ջիւաններս . . . Աստուած
իմ , զգանիս մէջ փոթորիկ մը պայթեցաւ . համ-
բերութիւնս հատաւ , (աչֆեր չորս կողմ սեւե-
ռած) նայեցէ՛ք սա սպաննուածներու սար-
սափեղի տեսարանները , մեր պաշտելիները մէկիկ
մէկիկ կուգան ու կ'անցնին առջեւէս ու չեն ձգեր
զիս որ քնանամ , ոգիներ . . . ուրուականներ . . .
Թողուցէ՛ք որ քնանամ . . . խելագարեցա՞յ
արդեօք , չէ՛ մի որ բան մըն ալ չ'կայ , կ'երեւի
խիղճս է որ կը տանջէ զիս նո՛ւիրական պար-
տականութեան գլուխ չի գտնուելու համար .
այսո՛ր իսկ պէ՛տք է անպատճառ մեկնիմ :
Ծերունի խեղճ հայրս արդեօք որքան կարօտով
կ'սպասէ ինձ . եթէ չ'երթամ , կ'անիծէ զիս , ամ-
բողջ տասը տարի է որ զինք տեսած չ'ունիմ :

ՎԱՐԴԱՆ .— Ո՞վ ես , ուսկի՞ց կուգաս և ու՞ր
կ'երթաս :

ՄԻՀՐԱՆ .— Հայ եմ , Ամերիկայէն կուգամ
և Հայաստան կ'երթամ՝ զինուոր գրուելու և
սիրելիներս գտնելու , թո՛ղ զիս և շարունակեմ
ճամբաս :

ՎԱՐԴԱՆ .— Պէտք է հո՛ս մնաս և հոս զինուոր
արձանագրուիս որ միասին պատուոյ դաշտ մեկ-
նինք և մեր դժբախտ ազգին վրէժը լուծենք :

ՄԻՀՐԱՆ .— Միասին երթանք զօրանոց .
սիրով կ'արձանագրուիմ , չէ՛ մի որ այդ նպա-
տակին համար Ամերիկայէն մինչև հոս երկաթ
ճամբորդութիւն մ'ըրի և մայր հող ոտք դրի :
Ընկեր , խնդրեմ չո՛ւտ երթանք , անիծեալ
մարդահրէշը ըստարասութեան գլուխ զործոցը
արձանագրեց պատմութեան մէջ : Ձի ձանձրա-
ցաւ խմել հայու արիւն և կրծել հայու ոսկոր .
աշխարհ արարատ կոյր հանդիսատեսը եղաւ հայ-
կական անվերջանալի զուլումներուն . վերէն
Աստուած վարէն անխիղճ քաղաքականութիւնը
լռեց . ամօ՛թ , հազար ամօթ քաղաքակրթու-
թեան . . . գիւղեր կ'այրին . . . աղջիկներ կը լըլ-
կուին . . . մարդիկ գաւնուկներու պէս կը մոր-
թուին , հարիւր հազարաւորներ կտոր մը չոր հացի
կարօտէն կմախացած կ'անչնչանան և տակաւին
այս վիճակին մէջ կը ներուի տէրութեան մը որ
իրաւունք չ'ունի երբէ՛ք ապրելու :

Տ Ե Ս Ւ Լ Բ .

ՄԻՀՐԱՆ ԵՒ ՄՈՒՇԵՂ .

ՄԻՀՐԱՆ .— Անպատճառ եկող մը կայ . ո՞վ
էք , հրամայեցէք :

ՄՈՒՇԵՂ .— Բարե՛ւ , երէկ Մշեցի Գուրգէնէն
լսեցի որ հոս եկեր և զինուոր արձանագրուեր
էք . չիտակը չատ ուրախացայ . եթէ մթնշաղ
չ'ըլլար անպատճառ զձեզ կը գտնէի :

ՄԻՀՐԱՆ. — Հո'գ չէ, ուրախ եմ որ այսօր քովս հայրենակից զինուոր մ'ունիմ, շատ մօտ ենք թշնամիին. այս իրիկունս սպաս ինձ կ'ըսէր թէ մեր գեղի բոլոր էրիկ մարդիկ 15—75 տարեկան գինեւորագրուեցին և պատերազմի դաշտ են մեկնեց, անկասկած խեղճ հայրս ալ կ'ուղղուեցին մէջն է. այսօր, այո', այսօր, անպատճառ լուր մը պէտք է առնեմ, հիմակ մարտիրոսացածները կը բերուին: (պագարակի վրայ դրուած սպաննուած զինուոր մը կը բերեն):

ՄՈՒՇԵՂ. — (սպաննուած զինուորիկն երեսը կը բանայ ու լաւ մը կը նայի), Հայաստան չի մեռնիր երբէ'ք, քանի ասանկ ծերունիներ ունի, 70 տարեկան այս խեղճ ծերունին տուն տեղ սիրելիներ լքած պատերազմի դաշտ մեկնած ու առաջին շարքի առաջին խումբի մէջ գերք բռնած էր. քանիցս տեսայ և զգուշացուցի զինք որ վրտանգաւոր գիրքի մը մէջ կը գտնուի. սակայն յամառեցաւ ու մտիկ չ'ըրաւ, պատկառելի և վեհանձն ծերունի... խեղճ տղան հոս է, ի՞նչ պիտի ըսենք իրեն... դժբախտ տղայ... գուշակութիւնները իրականացան:

ՄԻՀՐԱՆ. — (կ'անապարհ, կուգայ եւ դիակը կը դիտէ ու կ'սկսի դողալ) Տէր Աստուած, հա՞յրս է, երա՞զ, ցնո՞րք թէ իրականութիւն, ուրուականներ, հանգիստ ձգեցէք զիս... ինչո՞ւ կը հալածէք... ի՞նչ ըրի ձեզի... թշուա՛ռ հայր, ի՞նչ

հայրենասիրական վեհ զգացում և մեծ ողի, հայրենիքի սէրը որդւոցդ կտակելէ վերջ դուն ինքը այսօր ողջակէզը եղար անոր: Բայց ի՞նչ կ'ըսեմ, ցնորեցայ արդեօք, մօտենամ մէյ մը և լաւ մը նայիմ սա դիակին: (կը մօտենայ) Աստուած իմ, հայրս, խեղճ հայրս է, սրտին վրայ սուրբ հարուած մ'ունի, անգութ թշնամին սպաննելէ վերջ խեղճ հայրս ժանգոտած դանակով բզիկ բզիկ անճանաչելի ըրած է դժբախտ հօրս դիմագիծը. վա՛տ, հրէ՛չ, այսօր արեւը մարը չի մտած, պիտի լուծեմ հօրս վրէժը (ծունկ կուգայ) Ո՛վ հայր, կ'երդնում, Աստուծոյ, դիակիդ, պատուոյս և սուրբիս վրայ. եթէ մինչև արեւը մարը մտած քու վրէժը չի լուծեմ, գերեզմանէդ անիծէ զիս, մնա՛ս բարով, անուշիկ հայր, կը խոնարհիմ պաշտելի դիակիդ առջև. քնացի՛ր հանգիստ, այսօ՛ր իսկ սուրս պիտի ներկեմ աշիւնով և շատեր պիտի խոնարհին իմ առջև. ո՛վ հայր, հանգիստ ոսկորներուդ:

ՏԵՍԻՆ Փ.

ՎԱՐԴԻՆԷ ԵՒ ՄԷՍՈՒՏ ՊԷՅ

ՎԱՐԴԻՆԷ. — (ձախ ձեռքը երեսին կոքնեցուցած, կը խորհի շարունակ, կը հեծկկայ եւ կը մեմալսօսէ ՄԷՍՈՒՏ պէյի սենեակին մէջ) Պի՛ղծ արարած, իր ստոր կիրքերուն յագուրդ տալու համար մայրական անուշ սիրոյ բոյնէն խնց գի՛

ու հոս նետեց : Այն, նամուս ուր պիտի մնայ և ի՞նչ պիտի ընէ պաշտելի Վահագն սա անցաւոր աշխարհի վրայ առանց ինծի : Չէ, վճռած եմ, չ'պիտի թողում որ բռնաբարութի պատիւս . հոգ չէ, թող գայ անամթթը և եթէ ուզէ թող սպաննէ զիս . որոշումս կտրուկ և վերջնական է : Ո՛ւր ես Աստուած իմ, ալ 'հերի՛ք ննջես . չի ձանձրացա՞ր ,բա՛ց աչերդ և ականջներդ և տե՛ս վարը գործուած սարսափելի տուամները, շտե՛՛ աղիողորմ ճիչերն ու հեկեկանքները որոնք քեզ կ'ուղղուին, մի՛ թողուր որ սրբապղծուին տաճարներդ և անարգուին սուրբերդ :

ՄԷՍՈՒՏ ՊԷՅ.— (բարկացոս դեմքով նետ կը մտնէ) տակաւին կը շարունակե՞ս խօսիլ քեա՛-
ֆիրի լակոտ, տե՛ս սա արիւնաճերկ սուրը (պա-
սէն կախուած սուրը կը ցուցնէ) իւրաքանչիւր կաթիլի մէջ մէկ խընդըր քեաֆիր էրմէնիի հողին կայ, քեզի պէս քանինե՛ր քմահաճոյքիս զո-
հեցի և բարեկամներուս ալ նուէր զրկեցի, հոգ չէ, վերջին յիմար փորձ մըն ալ դո՛ւն ըրէ, չե՛ս գիտեր թէ աշխարհ կը սարսափի նոյն իսկ նայ-
ուածքէս, անսունս լսողը կը սարսափի, Մէ՛սուտ պէյ, ա՛յս է անունս, միտքդ լա՛ւ պահէ, ոտքիս տակ են քու երազած բոլոր փառքերդ, սև սատա-
նին յանձնէ սև խորհուրդներդ և եկո՛ւր հանդչի՛ր քաջի մը գրկին մէջ ու վախելէ աշխարհի բոլոր փառքերը : Հիմակ ինքզինքդ երջանիկ կ'զգաս

Վարդինէ այնպէս չէ՞ . եկո՛ւր ուրեմն քովս նստէ (ծեռքէն կը քաշէ) :

ՎԱՐԴԻՆԷ.— (ես ես քաշուելով եւ բարկա-
նալով) Մի դպչիր ինձ, եթէ յիշատի քաջ ես, քաջը չի՛ սիրեր ո՛չ ստորնութիւն ընել և ո՛չ ալ անգորը նեղել . տէ՛ր Աստուած, ի՛նչ կ'ըլ-
լամ . . . անդո՛ւթ մարդ, վաղը ի՛նչ պատասխան պիտի տաս սիրելի Վահագնիս . եթէ խլեա ինձմէ պատիւս, նա ալ կը խլէ քեզմէ կեանքդ : Սթա-
փէ՛, խորհէ՛ և ըստ այնմ շարժէ ու հեռացիր ինձմէ, ազատ թող տուր զիս և սա՛նձէ կիրքերդ :

ՄԷՍՈՒՏ ՊԷՅ.— (բռնալիւ) Յիմար խօսքերդ լսեցի աղջիկ, զարմանալի մտայնութիւն, Վա-
հագն պիտի գայ և սպաննէ եղեր զիս . քա՛հ, քա՛հ, քա՛հ, ատանկ փոքրողիները սուրիս խո-
նարհիլ և զի՛ս պաշտել գիտեն միայն : Օ՛ն ուրեմն, ըսէ՛ ինձ, կը սիրե՞ս զիս . եթէ ոչ, սա սուրը երկու կտոր պիտի ընէ զքեզ :

ՎԱՐԴԻՆԷ.— Մէկ պայմանով կրնամ սիրել զքեզ . ես Քրիստոնեայ եմ, մանկութենէս սիրած եմ եկեղեցիս և յարգած անոր բոլոր ծէսերը, կանչել կուտաս քահանայ մը, կը խոստովանիմ բոլոր մեղքերս, թողութիւն կ'առնեմ և ապա նիկեաի կ'ըլլամ հետդ . առանց ասոր չեմ կրնար մօտենալ քեզ : Մի քիչ առանձինն և ազատ ձգէ զիս որ նամակ գրեմ քահանայի մը և խնդիրը վերջանայ, ազատուիմ :

ՄԷՍՈՒՏ ՊԷՅ.— Սա չքեղ պալատը ո՞վ ձգել է մեկնել կը փափաքի, խեղճ աղջիկ, ինքզինք օտարութեան մէջ զգալուն, սրտի ցաւէն բաներ մը խօսեցաւ և վերջապէս ամէն կողմէ յուսահատած համակերպեցաւ: (Վարդիմէին դառնալով) Սիրելի՛ս. մի քիչ ակամայ կը բաժնուիմ քեզմէ և կ'առանձնանամ գրասենեակս. բերել տուր ուղած կղերդ:

ՎԱՐԴԻՄԷ.— [մեկուսի] Նամակ մը գրեմ Վահանիս, թող քահանայի՛մը տարազին տակ ինքը հոս գայ և սպաննէ սա կատղած չունը, ազատուծի ուրիշ ճար չի մնաց: (կ'սկսի գրել եւ մէյ մը կարդալ): Սիրելի Վահագս, այսօր ութ օր է ո՛չ կերած և ո՛չ ալ խմած, արիւնարբու անդուծ գազանի մը սենեակը սրգելափակուած կը մնամ, նա կ'ուզէ բռնի պատիւս խել ինձմէ, քու սիրոյդ վճռած եմ ճաշակել դառն մա՛րը և չի յանձնուիլ գարշելի ճիւղաղին. սիրելի՛ս, ակնապիչ կ'սպասեմ քեզի, եթէ ուշանաս, լա՛ւ գիտնաս մեռած է Վարդիմէդ, այժմ մնաս բարով պաշտելիս, եթէ ուշանաս երկինք կը տեսնուինք:

ՄԷՍՈՒՏ ՊԷՅ.— Ի՞նչ խորհեցար սիրելի Վարդիմէս... կէլ քէյֆիմ կէլ, ասանկ իւզոտ պատառ որո՞ւ ձեռք կ'իյնայ, գրած նամակդ հիմակ կը դրկեմ և անուշ լսող քահանան թռչելով հոս կ'իյնայ:

ՏԵՍԻՆՊ.

ՎԱՀԱԳՆ, ՄԷՍՈՒՏ ՊԷՅ ԵՒ ՎԱՐԴԻՄԷ

ՎԱՀԱԳՆ.— (փառանայի տարագով ներս կը մտնէ) Պէ՛տք է յարգենք օրէնքը, Ո՛վ մեծդ, հո՛ս իշխան, մի քիչ կ'առանձնանաք դուք և ես կը խոստովանցնեմ այս աղջիկը և ապա կը կատարեմ ձեր սուրբ պատկի խորհուրդը:

ՄԷՍՈՒՏ ՊԷՅ.— Ամենայն սիրով, ազատ էք տեսնուիլ Վարդիմէիս հետ, կատարեցէք բոլոր ձեւակերպութիւնները և հաշիւ մը ներկայացուցէք ինձ թէ հարսանիքի համար ի՞նչ գումար պէտք է, որ անմիջապէս տամ ձեզի և տօօք փառօք ճամբու ղենմ:

ՎԱՀԱԳՆ.— (կամացուկ մը փառանայի տարագր վար կ'առնէ եւ չորս կողմը լաւ մը դիտելէ վերջ յուզուած ձայնով մը կը բացագանչէ) Վարդիմէ...:

ՎԱՐԴԻՄԷ.— (Ձեռքեր բացած դեպի Վահագն կը վազէ եւ արցունքով ու պաղատագին Վահագին ոտները կը փարի) Վահագս, Վահագս (կը գրկուին):

ՎԱՀԱԳՆ.— Տարբեր միջոց չ'կայ ամենէն կտրուկ ճամբան պէտք է սպաննել կամ սպաննուիլ. թքա՛ծ եմ այս կեանքին վրայ, մէ՛կ չէ, երկո՛ւք չէ, արդեօք որքա՛ն ասանկ ծաղկատի օրիորդներ հարէմներու մէջ կը խաչուին օրն ի բուն և ազատաբար բանակներու յառած են իրենց մեղոյ աչերը (կը տարի եւ կ'սկսի սուրբ խառնել):

ՎԱՐԴԻՆԷ.— (դողալով եւ պաղատելով) Սիրելի Վահագ, ազատէ զիս այս ճիւղին սուր ճանկերէն:

ՄԷՍՈՒՏ ՊԷՅ.— (հոժող նայուածք մ'ուղղելով Վահագին) Ի՞նչ յանդգնութիւն, յիմա՛ր տղայ, որ մինչեւ հոս կուգաս եւ կը փորձես ինձմէ խել պաշտելիս, այս սուրով երկու կտոր պիտի ընեմ զքեզ որ գիտնաս եւ այս յիմա՛ր աղջիկն ալ համոզուի թէ ես ո՞վ եմ (Մեսոս պէյ եւ Վահագն կ'սկսին կասաղի կերպով սուրով կռուիլ, Վահագն լանջէն ծանր կերպով կը վիրաւորուի եւ անմիջապէս կը մեռնի եւ իր ոսոխի կողմէն գետնաբաւ դուրս կը նետուի) Հիմա՛կ զիտցա՞ր թէ ես ո՞վ եմ. բոլո՛ր անոնք, որոնք կը փորձեն հետս խաղալ, անոր բախտին կ'ենթարկուին:

Հիմակ լաւ զիտցիր թէ յուսոյ ամէն դռները վերջնականապէս գոցեցի եւ քեզ սիրել ուխտեցի: Ո՞վ Վարդինէ, այսօր գեղեցիկ հանդէս մ'ընենք, հոս կանչենք նաեւ ծնողքդ, լաւ խնջոյք մ'ընելէ վերջ նիկեան ըլլանք վէստէլամ: Ահա կը պատրաստեմ աղւոր սեղան մը եւ սեղանին վրայ երկու չիշ գինի կը դնեմ տարբեր խիցերով, դեղին խիցը կրող շիշի գինիէն ես եւ դու, ճերմակէն ալ ծնողքդ թող խմեն (ներմակ շիշին մէջ գաղտնի մը թոյն կը լեցնէ, Վարդինէ յուշակորոյս ձիւ խորհի) Յոյսի մէկ կանթեղը մարեցի, քչիկ մը թոյն խառնեմ սա գինիին մէջ եւ սատկեցնեմ

միւս քեա՛ֆերներն ալ, ասանկով յաջողած կ'ըլլամ կ'սկսի Երջագայիլ, Վարդինէ առիթն ոգտելով ոսֆի կ'լլէ եւ կը յաջողի փոխել շիշերու տեղը եւ վրայի խիցերը):

Տէր Աստուած, ի՞նչ երջանկութիւն, ահա բոլոր ազգականներս կուգան, միասին կուտենք, խմենք եւ զուարճանանք, աշխարհը՝ ասանկ է, հաճոյքէն զատ սուտ է ամէն ինչ: (Վարդինէի ազգականները ներս կուգան) հրամանէ՛ցք, նստեցէ՛ք, բարի եկաք, Վարդինէ որքա՛ն ուրախ եմ այսօր այժմ կը վայելեմ սիրելի ազգականներուս ներկայութիւնը, այժմ քեզ կը մնայ աւելի պատուել ծնողքդ, ուրեմն ե՛լ լեցո՛ւր մէյ մէկ գինի, խմենք անուշներ լինի. (Վարդինէ գաւաթները կը լեցնէ եւ կը բաժնէ) ես, այս գաւաթը կը պարպեմ սիրելի ազգականներուս կենացը:

ՎԱՐԴԻՆԷ.— Ես ալ այս գաւաթը կը պարպեմ ցմրուր հայ կնոջ պատիւը բարձր պահելու համար: (թունաւորուած. կսկսի դողդղալ եւ կ'անջնջանայ):

ՄԷՍՈՒՏ ՊԷՅ.— (կ'սկսի դողդղալ) Անիծեա՛լ աղջիկ, թունաւորեց զիս. հասէ՛ք, օգնութեա՛ն հասէք, ո՛ւր է Տօքթօր Լիզան, ա՛խ որքա՛ն կը սիրէր զիս, ճիշտ իմ բնաւորութիւնս ունեցող հայատեաց մէկն էր. (Տօք. Բիգա ներս կը մտնէ եւ անմիջապէս դեղքափ կուտայ Մեսոս պէյին: Զուր կը արսկէ աչքերուն եւ երեսին որ կամաց կամաց կ'սրսփի) Տօքթօրս, կեանքս քեզ կը պար-

տիմ, հո՛ղ ճանկես ոսկի դառնա. եթէ չի հասնէ՛ր
և վայրկեան մ'ալ ուշանայիր, անկասկած կ'ան-
շնչանայի: (կեղև կը նստի եւ կ'սկսի խօսիլ) Ի՞նչ
եղայ, ի՞նչ դառադրութիւն, լաւ որ սաակեցաւ
սա յիմար աղջիկը, թոյնը փոխանակ ծնողաց՝
խմցնելու ինք սրարպեց եւ ինձ ալ հրամցուց.
ազգը, նշանածը, զինքը, ծնողքը եւ անթիւ քեա-
ֆիրներ սաակեցուցի, եւ տակաւին չի կշտացայ:
Ա՛խ, ի՞նչ է այս: (Մեռուս պէլ կը մոլեզնի)
Սաթինէ՛, վահագն եւ... կեցէ՛ք... հ'ս, հ'ս չէի
ըսէ՛ որ դու, ինչո՞ւ լուռ ու մունջ կը հե-
տապնդես զիս, կեցի՛ր մեղքս քաւեմ, (սառսա-
փախար կ'սկսի փախչիլ, սուիմաւոր խումբ մ'
հայ քիմուռներ կը նետապնդեն բռնակալը, կ'
զսնեն եւ միաձայն կը գոչեն):

ՀԱՅ ԿՍՄՍԻՈՐՆԵՐՈՒ ԽՈՒՄԲԸ. — Գաա՛ն,
զքեզ, վերջապէս գտանք, անիծեա՛լ շուն, ու՞ր կ'
փախչիս այժմ դէպի տուն, մէ՛կ, երկո՛ւ, երե՛ք
հայ զինուորները գիտեն ասանկ ջախջախել իրեն
անխիղճ բռնակալներուն գանկերը: Ո՛վ Հայաս-
տան, այժմ լուծուած է վրէժդ, թո՛ղ խայտան մե-
պաշտելի նահատակները, բռնաւորին անարգ լուծ
խորտակուեցաւ, Հայաստան ու Հայ Նամուս
փրկուեցաւ:

Հայաստանի Ազգային գրադարան

NL0438315

26.816

Հ Ե Ղ Ի Ն Ա Կ Ի Ն Գ Ո Ր Ծ Ե Ր Ը

- 1.— Կիլիկեան Այբեմարան
- 2.— Պոսթիկներուն Իրագիտութիւնը
- 3.— «Հայ Լեռ»ը Կարմիր դուռագներ Կիլիկի
Աղետ
- 4.— Կարմիր ճօթեր սարագրի կեանքէն
- 5.— Տրամախօսութիւն.— Վրեժի ոգին, Հայ Նամու
Բռնապետին մա
- 6.— Ամանոսի անկախութիւնը եւ Կիլիկիոյ վերջ
դեպքերը (Անտի

ԳԻՆ 10 ՂՐՈՒՄ